

Kolumna:

Natakar, čistega prosim

Tekst in foto: XX

Študentje imamo lepo odliko udrihanja po sistemu. Če se podražijo boni, omeji študentsko delo, ukine subvencioniranje piva. Tudi faks zna biti tarča. Če je denimo izvedba predmeta slaba, uslužbenka v referatu neprijazna, spletni referat nedelujoč. No v zadnjem času se na srečo tarč napadov namesto agresivnega protesta nezadovoljstvo manifestira v raznih »i-have-no-life« facebook skupinah in patetičnem lajšanju frustracij ob kavicah, a to je že druga zgodba.

Veliko manj pa smo pripravljeni pogledati v zrcalo in kritično dojemati naš vložek v študijski proces. Če drži reklo »nalijmo si čistega vina«, potem bi človek rekel, da se med študenti toči bevande na litre, nekateri pa preferirajo bambus s kakšno cockto, da bo mešanica kar se da motna.

Ob sprehodu preko faksa, še posebej pa ob kafanicah spodaj ima človek lahko upravičen občutek, da se nahaja v kakšni bolnišnici, na kakšem oddelku za reanimacijo. Količina jamranja, jokanja in smiljenja samemu sebi je že diabolčnih proporcij in bližje kot so izpitni roki, glasnejše je javkanje. »Stari, a si vidu kok debela skripta je za ...«, »Ne govor stara, jst mam za nardit še eno seminarsko, pa dva eseja, pa nasledn tedn izpit...« (srebljaj kavice) »... pa krneki to, za ta izpit mam celo knjigo, pa še tri članke. Fak!«. Joj prejoj ubožci ... In še kavica se hladi, da ne omenjamo vse dražjih bonov. Življenje je pač neskončno težko.

A bolj kot to medsebojno dajanje potuhe in lečenje frustracij na kavicah je moteče nekaj drugega. Naravnost paradoksalne situacije se dogajajo v predavalnicah. Denimo, ko pri predmetu x skozi cel semester poslušamo o trendih individualizacije, reflektivne modernizacije in celo reflektivnega konstruiranja identitete, se na zadnjih predavanjih najde klapa, ki vso vsebino v hipu užene v kozji rog z veleumnim vprašanjem: »Kaj bo u izpitu?« ... in plaz se usuje ... »Kaj pa knjiga x, katero poglavje pride v poštev? A cela?« (bučen neeeeeee s strani občinstva). Refleksija tako postane zreducirana na časovni stroj, ki razumnika v trenutku popelje v kako učilnico srednje šole, pa še to v prvi letnik.

Problem je seveda večplasten. Na eni strani so tu podedovane navade iz srednjih šol, kjer (med sicer kakšno svetlo izjemo) podpopprečni poučevalci v celoti zatrejo posameznikovo zvedavost in refleksijo z nagrajevanjem izključno delovnih navad zreduciranih na »naučite se od strani x do strani y«. Na drugi strani pa so seveda tu tudi starši. Ti navadno zavoljo odraščanja v drugačnih pogojih precenjujejo izobrazbo in forsirajo svoje otroke v izobraževanje, kar je sicer hvalevredno. Problematično je le, da je to forsiranje zreducirano na preprosto maksimo: »Če

boš naredil faks, boš gospod, če ne boš revež«. Faks tako postane le sredstvo do cilja, ki je seveda abstrakten (merjen v dohodku). Nelagodje pa sprožajo vesti o (ojoj) brezposelnih diplomatih. V tej luči se ne gre čuditi, da so predlogi o odmorih med dvema urama predavanj večinoma zatrti z argumentom: »Če mam skupi ure, prej končamo in gremo lahko prej domov«. Je že tako, da v negotovih časih mamino krilo nudi tudi pri 20+ letih najtoplejše zavetje. Vsebina predavanj je seveda v petnajstem planu, važno je le, da postanem po koncu tlake gospod.

Toda med narediti faks in narediti faks je pač razlika. Seveda fakultet ne gre precenjevati. Krivoprsteža brez posluha akademija za glasbo sama po sebi ne bo spremenila v klavirskega virtuozu, lahko pa mu ponudi nekaj znanja, ki ga bo glede na svoje možnosti in talent pretvoril v svoj maksimum. Trg delovne sile pa bo potem odločil ali si želi pianista ali škripajočega goslača. Potiskan papir je sam po sebi le papir, ki ga, ne glede na vsebino, v kolikor ni podložen z nečim trdim, odpihne najmanjši veterc.

Da ne bo pomote, vsaka ambicija slehernega posameznika je povsem legitimna. Konec koncev, v časih neskončnih možnosti dejansko obstajajo posamezniki, ki imajo že zagotovljeno službo, potrebujejo pa le »papir« zavoljo plačilnih razredov. Kot tudi obstajajo posamezniki, katerih zvedavost bolj odraža narcisoidno iskanje potrditve. Vsaka ambicija naj ima svoj prostor pod soncem. Problem pa je, ko se lastnih želja ne umešča v realen koš in se jih prične smatrati za obči interes študentov z agresivnim dretjem v predavalnici, kot bi odražale kar javno mnenje. Utopično je seveda pričakovanje, da bo celoten predmetnik zanimiv slehernemu študentu. Seveda se bo vedno našel predmet, ki bo nekemu nezanimiv. A namesto jokanja in jamranja pač preprosto reši zadevo po liniji najmanjšega odpora sam. Tudi če ti bo sto kolegov prikimalo, da je predmet brezveze in da so trije članki res preveč, bo izpit še vedno tam. Lahko pa se zbere dovolj somišljenikov in se družno upre predmetu. Skratka karkoli že: stori karkoli, samo ne jokat, če nisi sto procentno prepričan, da te nekdo želi poslušat.

Da pa bi prišlo do dejanj, pa najpre seveda velja odstraniti cockto in si naliti čistega vina. Tako, kot je gotovo moč marsikaj na FDV spremeniti na bolje, nosi na drugi strani vsak posameznik določen del odgovornosti za študijski proces. Zadošča en nespreten plagiator, da pade temna luč na večino. In potem tudi večina, ki se plagiatorstva sicer ne poslužuje, posluša moraliziranje o neetičnosti takega početja. Podobno je z izpiti. Je res literature nesorazmerno preveč glede na čas, ki je na voljo, ali pa je preprosto čas spolzel skozi prste med prvim in drugim požirkom kavice oziroma piva?